

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam.
3700. szám
—
4 oldal,
20 bani
—
1957,
január 19,
szombat

Lapunk tartalmából

- Akik teljesítették tervfeladatuk minden mutatószámát (2. old.)
- Portyázás a sikos járdán (2. old.)
- Testnevelés és sport (2. old.)
- A Magyar Népköztársaság és a Kínai Népköztársaság kormánykültetésének közös közleménye (3. old.)
- A Togo-kérdés vitája a Gyámügyi Bizottságban (3. old.)
- Izrael egyáltalán nem szándékozik teljesen kivonni csapatait a Sínai félszigetről (3. old.)
- A Szeuici csatorna nem eladó és nem bérbeadó (3. old.)
- Nyugatnémet hatóságok feltartóztatták a hazatérő magyar menekülteket (3. old.)
- Láttuk... hallottuk... olvastuk... (4. old.)

Gondos előkészület — GAZDAG TERMÉS

A mezőkön már hetek óta csend uralkodik, szünetel a munka, de annál zajosabbak a GTA-k, állami gazdaságok és a falvak kovács-, gépész-, kerégyártó műhelyei. Még a tél közepén tartunk, s máris a tavaszi gondok foglalkoztatják a szocialista egységeket vezetőit, a kollektivistákat, a társulások tagjait, éppen úgy, mint az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztokat. Így van ez rendjén. Most, amikor más mezőgazdasági munka nem sürgős, elegendő idő áll rendelkezésünkre ahhoz, hogy kifogástalanul javítsuk ki gépeinket, traktorainkat és a többi kisebb-nagyobb mezőgazdasági felszerelést, eszközt.

Amennyiben a téli napok folyamán elhanyagoljuk a javításokat, s gépeinket, felszereléseinket csak akkor szedjük ki a raktárakból, amikor már azokra szükségünk lesz, úgy sok bajunk, veszélyünk lesz a tavasszal és a munka is vontatottan halad majd.

Pártunk Központi Vezetősége 1956 december 27—29-i plenáris ülésének határozatában számos olyan feladatot jelölt meg, amelynek gyakorlati megvalósítása nagymértékben hozzájárul dolgozó népünk anyagi és kulturális életszínterének emeléséhez. E feladatok megvalósításában és a célkitűzések elérésében nagyjelentőségű szerep jut a falvak dolgozó parasztjainak is. Csak természetes, hogy a pártfelfogásban megjelölt tennivalók gyakorlati kivitelezése dolgozó parasztságunkra, a mezőgazdasági szakemberekre, a gépészekre és a traktorosokra vár. Az idén és az elkövetkező évek folyamán, jelentős mértékben növelnünk kell a mezőgazdaság árutermelését, mégpedig elsősorban a nagyüzemi-szocialista gazdaságokét. A jövőben tehát a fejlett agrotechnikai módszerek alkalmazásával, az egyszerű gazdálkodással, a gép- és traktorállomások által nyújtott előnyök kihasználásával, minden talpalatnyi földön, lehetőleg a legnagyobb terméseredményeket kell elérni. Nem szabad azonban megfeledkezni a kis gazdaságokról és arról, hogy a szétszórt alacsony termést biztosító földeket egyesítsük, mégpedig dolgozó parasztságunknak a nagyüzemi szocialista gazdálkodás útjára történő irányítása révén.

Ez évben a mezőgazdaság fejlődését, a terméshozam növelését nagyrészt az dönti el, hogy az őszi elvetett gabona gondos ápolása mellett hogyan készülünk fel a tavaszra. A Központi Vezetőség plenáris ülésének határozata nagy gondot fordít a kukoricatermesztésre. Hazánkban általában és így rajonunkban is, az éghajlati viszonyok előnyöise a kukorica hektáronkénti terméshozamának növelésére. Az éghajlati viszonyok megelégedően még több olyan növény termesztésére (cukorrépa, zöldség és főzelékféle, árpa, zab, napraforgó, kender, stb.), amely tavasszal kerül a földre.

A Központi Vezetőség plenáris ülésének határozata valóra váltásának fontosságát figyelembevéve, a gép- és traktorállomások munkásai, a kollektivisták és a többi mezőgazdasági dolgozók ezekben a napokban arra törekednek, hogy idejében kijavítsák, vagy kijavíttassák a traktorokat, vetőgépeket, ekéket, kultivátorokat, boronákat és a többi mezőgazdasági felszerelést. Az újradíj GTA traktorai, gépészei például mindamellett, hogy nem rendelkeznek elegendő cserealkatrészzel, vállalták: február 20-ig befejezik a javítási munkálataikat. Az újradíj, monostori állami gazdaságok dolgozói ugyancsak minden lehetőséget kihasználva a javítások idejében történő elvégzéséért. Rajonunk kollektív gazdaságaiban eddig 264 lövönalású ekét, 112 gabona- és kukoricavetőgépet, 21 traktort, valamint más olyan felszerelési eszközöket javítottak ki, amelyeket a tavaszi kampány folyamán használnak. Számos községben, így például Kisiratoson, Angyaluton, Nagyiratoson, Zádorlakon befejezték a lövönalású ekék javítását, ugyanakkor a vetőgépek jelentős részét is használatosra tették.

Az elért eredmények mellett azonban több helyen nem biztosították a javítások folyamatosságát. Mácsa, Monostor községekben és a városkörnyéki negyedekben sok eke, borona vár még javításra. Monostoron az egyénileg gazdálkodók az ekék 28 százalékát javították ki, míg a mo-

nostori, szécsányi kollektív gazdaságban 32, illetve 30 százalékban kiegészíttek el a vetőgépek javításával. Lemaradás mutatkozik még a majláti, fiskuti, fegyeháza kollektív gazdaságokban is. A fegyeházi mezőgazdasági társulásban viszont még meg sem kezdték a javításokat. Szervezési, vagy egyéb hibáknak a jövőben nem szabad gátolnia a javítások ütemét. A pártalapszervezetek, a néptanácsok végrehajtó bizottságai és a többi illetékes szervek kövessenek el minden tőlük telhetőt azért, hogy mezőgazdasági dolgozóink cserealkatrészen, szénben, ráivasban, stb. ne szenvedjenek hiányt.

Most, a téli napokban, a javításokon kívül sok olyan tennivaló akad, ami kifizetődik, ha idejében és szakzerűen végezzük el. Az idő kedvező, reggelente a gyenge talajmenti fagyok idején ott, ahol az őszi nem végeztük el, tovább kell folytatni a mélyszántást. Gondoljunk arra, hogy a kedvezőtlen időjárás következtében több mint 9000 hektáron nem végezhetők el az őszi mélyszántások. Amennyiben a munkára alkalmas napokat felhasználjuk, megkönnyítjük a tavaszi szántás-vetést. A szentlányfalvi kollektivisták nem várnak biztatásra. A vezetőtanács kezdeményezésére több mint tíz hektárt szántottak fel a hónap folyamán. A téli napok rendkívül alkalmasak a trágya kihordására is. Ilyenkor könnyen beszedhetjük a munkát, hogy megőrölés nélkül, szinte észrevétlenül kihordhatjuk és a földek végén szarvasokba rakhatjuk az istállótrágyát. Több községben már régen általánossá vált ez a módszer.

Halaszthatatlan tennivalók közé tartozik az őszi vetések felülvizsgálása is. Járjuk be a határt és ahol esetleg a vetéseken vizet találunk, azonnal csapoljuk le, mert fagyos időjárás esetén nagy kárt okozhat. A vetéseken képződött jégkéreg törekszük fel.

A GTA-k és az állami gazdaságok munkásai, a kollektivisták, a mezőgazdasági társulások tagjai, valamint az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok késedelem nélkül készüljenek fel a tavaszi munkára, az idej nagy termést biztosító csatára. Dolgozzon minden egyes mezőgazdasági termelő szívet-lelkét, hogy méltó lehessen a plenáris ülés határozataiban megjelölt nagy feladatokra.

Négy év tükrében

★ A szentpáli dolgozó parasztok öröme a közszépen új magyar iskola épült. Az építkezésnél a közsegbeliek is segítséget nyújtottak. Az épületet már tétő alá húzták.

★ Az elmúlt négy év alatt rajonunkban az iskolák 300 új padot kaptak.

★ 1952-ben 34 kulturothton volt Aradrajon területén. Most 37 kulturothton tevékenykedik. Tisa Noua, Fiskut és Bodrog falvakban létesült az elmúlt években kulturothton.

★ Az elmúlt években a néptanási képviselők mozgatására nyolc kulturothtonon általános javítást végeztek.

★ A kulturothtonok mellett könyvtárak is működnek. Vladimirescu, Kúrtos, Frumusei, Világos és Pankota községekben új könyvtárak létesültek. A könyvek száma 3000-ról mintegy 30.000-re növekedett. A könyvtárak értéke megközelíti a 60.000 lej. Jelenleg körülbelül 1700-an olvassák rendszeresen a könyveket.

★ Aradrajon területén Mondorlak, Vinga és Világos községekben rádióállomások működnek. A rádióállomások állomása egyre bővül. Ezer és ezer család lakásába hangszórót szereltek fel.

★ Rajonunkban jelenleg 9 mozi működik. Tavaly kettő létesült Világos és Pankota községekben.

★ A kulturothtonok mellett 19 énekkar, (hat román és 13 veoves) 25 színtársulat, (1952-ben tizenöt volt), és husz táncszóport működik. Négy év alatt hétélt növekedett a táncszóportok száma. Négy évvel ezelőtt öt zenekar működött, viszont most 11 zenekar tevékenykedik.

—O—

A Poliklinika orvosai és alkalmazottai találkoztak képviselőjükkkel

Pénteken délelőtt számos orvos és adminisztratív alkalmazott gyűlt össze az 1. számú Poliklinika vörös sarkában, hogy találkozzék a képviselőjükkel. A gyűlésen, miután Greceanu Coriolan ismertette Belea Octavian elvtárs életét, munkásságát, többen felszólaltak. Sokan, akik ismerték a jelöltet az egyetemről, vagy az együtt eltöltött gyakorlati évekről, méltatták érdemeit. Ugyanakkor számos panaszt és kérést is előterjesztettek, amelyek az orvosi ellátás további megjavításához vezetnek.

Belejárásul dr. Belea Octavian képviselőjükkel beszélt a népi demokrácia éveiben elért hatalmas megvalósításokról, amelyek az orvosi ellátás terén történtek.

Képviselőjelölt és a választók találkoztása

Az elmúlt napokban dr. Belea Octavian, a Népi Demokrácia Frontja jelöltje találkozott a CFR főműhely dolgozóival. A képen Belea elvtárs, a választók egy csoportjával beszélget.

Élni akarnak szavazati jogukkal

A Marasesti utcában létesült 11. számú szavazóhelyiséget január 16-ig mintegy 600 állampolgár látogatta meg és ellenőrizte nevét a választói névjegyzéken. Ez főleg annak tulajdonítható, hogy a Solidaritatea asztalosipari termelőszövetkezet pártalapszervezete jól patronálja a szavazóhelyiséget. Az alapszervezet agitátorai rendszeresen felkeresik a választópolgárokat, felvilágosítást adnak a választási kampánnyal kapcsolatosan

és mozgósítják a lakosságot, hogy ellenőrizze a választói névjegyzéket. — A listákat ellenőrzők közül eddig negyvenen voltak, akik kimaradtak az összeírásból s így érthető, hogy nem találták nevüket a névjegyzéken — mondotta Matyók Magda, az NDF részéről. — Ezekről az állampolgárokról is felvettük a szükséges adatokat s így ők is élhetnek szavazati jogukkal.

Járnak a választás sikeréért

A február 3-i választások méltó fogadása és az IMSz vezetőségek választása tiszteletére Fakerten az ifjak munkavállalásokat tettek. A munkavállalások alapján IMSz-gyűlésen tervet készítettek. Todoca Dumitru, Kubanek Márta, Olaru Traian, Borbély Lajos és Moca Laurentiu vállalták, hogy résztvesznek a választással

kapcsolatos szemléltető agitációs eszközök kiállításában. Tervbe foglalták, hogy tíz ifjú bekapcsolódik a kulturális munkába és elvtársi összejöveteleket szerveznek. A Népi Demokrácia Frontja községi tanácsa rendelkezésre bocsátott nyolc ifjút, akik résztvesznek a választási kampánnyal kapcsolatos felvilágosító munkában.

Ellenőrzik a névjegyzéket

A Szabó Árpád kulturothtonban berendezett 2. számú választók házában naponta számosan megtekintik a listákat. A választók tömeges jelentkezéséhez elsősorban az agitátorok lelkes munkája járul hozzá. Naponta végeznek házról-házra járó felvilágosító munkát. A kulturothton pedig rendszeresen előadásokat tart.

A 2. számú választók házában eredményes munkáját mi sem igazolja jobban, mint az a tény, hogy január 16-án reggel már több mint ötszázán jelentkezték, hogy ellenőrizték a névjegyzéket.

VIVMÁNYOK • SIKEREK • TÁVLATOK

VERSENYUSZODA

Arad sportolójának régi vágya, egyidőben szinte elérhetetlen álma valósul meg, hozzátehetjük rövidesen. Évtizedeken keresztül cikkeztek a lapok a versenyuszoda fontosságáról, évtizedeken keresztül készítették terveket, hogy Aradon is lélepitik az uszodát, amely szinte nélkülözhetetlen az uszósport fejlődése szempontjából. Tudjuk, hogy Aradról, e szép Marosmenti városból, ahol csaknem mindenki megtanult uszni, nagyon sok tehetséges versenyző került ki, akiknek nagyrésze azonban éppen a szabályos versenyuszoda hiányában nem fejlődhetett ki.

Ezt a régi hiányt látszik pótolni az épülő versenyuszoda. Ott épül a városligetben, a sajnos már ritkuló évszázados fák között. A betonozási munkálatokkal már készen vannak és kirajzolódik az uszoda végleges képe.

Az ötven méter hosszú és 20 méter széles versenyuszodaiban a víz mélysége háromféle lesz. Az ugrótorony alatti részen 3,80 méter, a közepén 2,80 méter, a végén pedig két méter mély lesz. A most még szürkén látszó beton hóhérral csomópontok fedik be. A vízcsatlakozás csatornarendszer biztosítja. A vizet szivattyúgéppel juttatják a csatornahálózatba, ahonnan a Holt-Marosba folyik. Az uszodához szükséges vízmennyiséget kutak szolgáltatják majd.

Az uszó medence a tervek szerint már a nyári időszakban üzemképes állapotban várja az uszó-

sport kedvelőit. De szó van arról is, hogy még ezéven tovább folytatják a munkálataikat. Úgy tervezték, hogy a medencét téglafalakkal veszik körül és azokra üvegtetőt építenek. A téli időszakban az uszodához szükséges 19—22 fokos vizet a Dimitrov üzemek és a vajgyár szolgáltatja. Egy bizonyos, hogy amikor majd elkészül a nyitott és később a fedettuszoda, Arad ismét egy egyszerű sportlétesítménnyel büszkélkedhet...

MAGAS TERMELÉKENYSÉGŰ GÉPEK

A Solidaritatea kisipari termelőszövetkezet nem szükséges külön bemutatunk. Országszerte ismerik kitűnő butorkészítőit, amelyek sokszor külföldön is öregbítették az aradi butorkészítő ipar hírnevét.

Evek előtt, amikor a szövetkezet megalakult, sok olyan helyiségnél, gépnél éreztek hiányt a lelkes szövetkezeti dolgozók, amelyek most sorra felültek és ugyanakkor a legkorszerűbb gépek segítik a termelést, teszik könnyebbé az addig kézzel végzett bonyolult munkafolyamatokat.

A gépterem egyik sarkában zöldre festett gépet látnak. Laikus szemének ismeretlen rendeltetű. De May Antal technikai vezető máris magyarul és nyomban megértjük az új gépek rendkívüli fontosságát a termelés, a szövetkezet dolgozóinak szempontjából.

— Ugynevezett felső marógép ez — mondotta. — A Német Demokratikus Köztársaságból kaptuk, rövidesen üzembe állítjuk. A különböző munkadarabok elkészítésére szolgál, sokkal jobb minőségűvé válik a munka, mint az eddigi marógépekkel, amelyekkel alulról dolgoztak. A gép fordulatszáma percenként 18.000, ez is mutatja nagy teljesítőképességét...

— De kapunk egy másik gépet is, amely ugyancsak rövidesen üzemképesé válik, most szereljük. Ez a fiókok fecsekfarkú csapjainak csapolására szolgál. Előnye a ré-

gi gépekkel szemben az, hogy a csapot egyszerre két oldalról egy műveléssel csiszolja...

Az üzem géposztálya új közzérügéppel is bővült, amely felülről közsörül...

Távolszók visszatérünk a géposztály tágas csarnokára. A fűrés, maró- és más gépek a munka dalát zengik...

Kiállítás nyílt Aradon népi demokratikus rendszerünk megvalósításáról

Pénteken nyílt meg a Kulturpalota előcsarnokában „Népi demokratikus rendszerünk megvalósítása Temesvár-tartományban” kiállítás. A Temesvár-tartományi kulturostály rendezésében megszervezett kiállítás gazdag szemléltető anyagot tartalmaz mindazokról az eredményekről, amelyeket öt éves tervünk során értünk el. A Dunától a Köröségig elterülő tartományunk még a legkisebb falvában is találunk kézzelfogható példát arra, hogy pártunk és kormányunk minden közegzetét a dolgozók minél jobb életszínterének megteremtésére irányítja.

Ranghegyi gyári esztergapeden munkálják meg a Resicán készülő mozdonyok alkatrészeit, amely mozdony Aradra, Temesvárra szállítja a vöröscélt vasat, acélt, üzleteinkbe a fogyasztási cikkeket, élelmet, textilgyárainkba a gyapotot, gyapjút. Grafikonok, fényképek mutatják milyen nagy fejlődésen ment át mezőgazdaságunk. Grafikon ábrázolja hogy 1951-ben a tartományban csupán kilenc traktorállomás dolgozott, míg 1956-ban 24-re nőtt a gép- és traktorállomások száma. Fényképről győződhet meg a látogató, hogy Temesvár-tartományban 1951-ben csak három társulás alakult, míg 1956-ban az eorvénileg gazdálkodó földművesek 301 társulást alakítottak. Külön kiállításban lehetne beszámolni arról, hogy milyen nagyarányú építkezés folyt az utóbbi öt év alatt Temesvár-tartományban.

A kisipari termelőszövetkezeti hálózat is nagyarányú fejlődésnek örvend, ma már 12.267 tagja van a külföldi szakmai kisipari szövetkezeteknek.

Oreg néni kezét vezeti egy fiatal tanítónő a fehér papíron. Irni tanul az idős asszony. Felszámoljuk az analabétizmust, — erről ad hírt a kiállítás egyik képsorozata. Megvan rá minden mód, mivel a tartományban élő valamennyi nemzetiségű lakos saját anyanyelvén tanulhat, sajátíthatja el a legmagasabb kulturát. A tartományban 758 román nyelvű, 126 magyar, 104 német, 41 szerb tanuló iskola működik. Három egyetem: orvosi, gépészmérnöki és agronómus-főiskola tanítja a jövő mérnökeit, tudósait. S hosszán lehetne még sorolni azt a sok megvalósítást, amelyet népi demokratikus rendszerünk éveiben értünk el.

Működő színjátszók a Kulturpalotában

Az aradrajoni kulturothtonok működő színjátszó csoportjai január 20-án, vasárnap reggel 8 órakor a Kulturpalota színpadán szerepelnek a kulturális versenyek rajoni szakasza keretében.

Nagy lendülettel készülnek versenyre a frumuseniek, akik román és német szindarabban, az iratosiak, akik „A számadás”, a monostoriak, akik az „Orvoságos tévely” című darabbal jelentkeznek. A pankotaiak a cigányok című operettel készültek. A zimándujfaluiek az „Analabéta”, a zimándkőiek „A cédula” című népies tárgyú, a kovaszinciek pedig szövetkezeti témájú darabbal jelentkeztek be részvételüket.

A vladimirescui kulturothton két csoportot küld, egy román és egy német nyelvű színjátszóegységet, amelyek „A megfáradt orvosság” című vígjátékkal szerepelnek. A majlátiak „Ki volt az okosabb?”, a muszakaiak „A bocsornélküli férj” című egyfelvonásos szindarabban jelentkeznek.

A rajoni néptanács kulturostálya gondoskodott a szombat délután és este érkező versenyzők elszállásolásáról és ezuton is tudomásukra hozza, hogy a rajonból érkező kulturostóportokat a November 7 utca 4. szám alatt levő épületben szállásolják el, ahol hűtött szobák várják őket. Felhívja ezenkívül a községi néptanácsok figyelmét, hogy a kulturostóportok részére — ahol erre szükség van — közlekedési eszközt biztosítsanak.

A mentőautók motorja megállt, nélküli berregett az elmúlt napokban. Egy pillanatra sem pihentek: vezető, mentőorvos egyaránt. A szürke vöröskereszt kocsik pedig szélesen száguldoztak keresztül a városban: beteget szállítottak a kórházakba. A 18-19-as telefontúrán — sajnos, nagyon sűrűn csengett. Későbbegjött hírek mellenszóval, vészjelzők. Az eseteket nyilatkozó fűzet lapjai már számtalanszor a sok használatból. Sok ember, szenvedő beteg neve mellett a hivatalos bejegyzés: „Jóval jobb!”

Mi történt? Vasúti szerencsétlenség? Nem. De az áldozatok szenvedő arca, fájdalomtól összeszorított fogakkal jeksenek a kórházi ágyakban. Az ide vezető út rövid, nagyon-nagyon rövid s a nem kesegéltél kilitás Damokles kardként függ fejük felett. Valamennyiük felett. Ime, mi húzódik meg az egyszerű „fogalmi balcsel” bejegyzés mögött.

Vörös és fehér

Hírek

A Magyar Népköztársaság és a Kínai Népköztársaság kormányküldöttségeinek közös közleménye

BUDAPEST. (Agerpres.)

Budapesten január 17-én a következő közleményt adták ki a Magyar Népköztársaság és a Kínai Népköztársaság kormányküldöttségeinek tárgyalásairól:

A Kínai Népköztársaság kormányküldöttsége a Magyar Népköztársaság forradalmi munkás-paraszt kormányának meghívására, 1957. január 16-án Budapestre érkezett és baráti tárgyalásokat folytatott a Magyar Népköztársaság forradalmi munkás-paraszt kormányának tagjaival.

A tárgyalásokon résztvettek: a Magyar Népköztársaság forradalmi munkás-paraszt kormányának részéről — Kádár János, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke; Münnich Ferenc, a forradalmi munkás-paraszt kormány alelnöke; Horváth Imre külügyminiszter; Apró Antal, Marosán György és Rónai Sándor miniszterek.

A Kínai Népköztársaság kormányának részéről — Csu En-laj, az államtanács elnöke, külügyminiszter; He Lun, az elnök helyettese; Van Csi-szian, helyettes külügyminiszter és Hao De-cin, a Kínai Népköztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete.

Láttuk...hallottuk...olvastuk

Apróságok

a nagyvilágból

Derbyben (Anglia) baromfikilátást tartottak. Az első díjat egy kakas nyerte, amelynek csodálatosan szép vörösrőse taraja volt. A díj átadásakor azonban botrány tört ki, mert kiderült, hogy a kakas tulajdonosa szájrússzal varázsolta vörösrőse a taraját.

Luigi Laros olasz képviselő, aki most tért haza Braziliából feltűnő indítványt tett az olasz parlamentben. Azt mondta: alkalmasnak kellene a brazil, indián törzsfőnököknek azt a jogát, hogy a törzsek tanácskozásain az olyan szónokokat, akik köztes tudományban bő lére szókák erősebb beszédüket, kötelezzék előterjesztéseiket annyi idő alatt elmondani, amíg egy labda futnak el.

Egy furcsa lakóházzal adnak hirt a karlsruhei (Németország) újságok. A ház földszintjén telenkezősi bolt szék, az udvaron koporsórakart helyeztek el, itt van egy betegszállító vállalat garázsa is. Az első emeletet az életbiztosító vállalat igazgatója lakja (6 fizeti a temetkezési segélyeket), a második emeleten pedig egy bábaasszony lakása található. Lakótársaik szerencsés emberek: a bölcsőtől a sírig mindent megtalálnak egy helyben.

Az USA Gulfport városában hosszú ideig értetlenül hevert egy levél a postán, mert senki sem akarta átvenni. Nem is csoda, hiszen a címzés így szólt: „A legutóbbi gulportit ügyvédnek”. Végül az egyik ügyvéd rászánta magát és elvitte a levelet. Jól járt, mert a borítékban száz dollárt talált, mellette pedig a következő szövegű cédulát: „On mégsem olyan buta, mint ahogyan ezt gondoltam. Kérem, jelentkezzen azonnal nálam egy igen fontos per megbeszélésére”. A levelet a város egyik üzletembere írta alá. Lám, milyen hasznos az önkritika.

A svédországi Upsalában egy Raale nevű autószerelő a következő levelet kapta a szerelők szövetségétől: „Több ügyfele beküldte nekünk az Ön által kiállított számlákat felülvizsgálat céljából, mert a számlák összegét sokallták. Az eddig kezünkben levő számlákon feltüntetett túlórákat összeadva megállapítottuk, hogy Ön ezidő szerinti szövetségünk legidősebb tagja: 106 éves. Viszont azt is meg kell hagyni, jól eltartották ügyfelei...”

hogy egy régi történet elevenedett meg előttem a Köztársaságon. Mégpedig kétszer egymásután: a Dunarea vendéglő előtt és a Horia utca sarkán, ott, ahol új étterem létesül és rövidesen megnyílik (?) az ur valamelyik esztendőjében. Eddig azt hittem, hogy ilyesmi csak a mesében fordulhat elő, de befőttem: tévedtem. Tévedtem, de hát ilyen az ember: csak azt hiszi, amit lát, sokszor még abban is kétkedik...

De én ezennel nem kétkedtem semmiben. Most pedig előbb elmondom a régi történetet, az árulkodást a végére hagyom. Így szólok.

Ha jól emlékszem, egy polgári viccelapban olvastam a következőt: Két munkanélküli elhátározta, hogy tisztességes uton állást, vagy pénzt keres. Nem kis feladatra vállalkoztak, de leleményességükkel mégis megoldották a gordiuszi csomót. Az egyik felfűszort egy emeletre, ház tetejére, kezében vett egy téglát és várt a gyalogjárón áldogáló másik jeladásra. S amikor jött egy, milliomos, a Másik jelt adott és a tetőről a milliomos fejére zuhant...

tégla. Bocsnát, csak zuhant volna, mert a másik odaugrott és elrántotta: megmentette az életét. Azt mondja a milliomos: mivel tartozom, barátom? Válaszol a másik: egy jó állással. A kívánság teljesült.

Mondom, ez a történet jutott eszembe, amikor felfigyeltem valamire: a Dunarea vendéglő előtt csoportosulnak az emberek. A tömegvonásnak én sem tudtam ellentállni, befurakodtam a kör közepére s látom, hogy egy járókelő halálraült arcával magyaráz a többieknek. Mi történt? A háztetőről lezuhan egy téglát és éppen az orra előtt ért földet. Rögtön eszébe jutott az előbbi történet. Így magamban: szóval ez az ember „milliomos”. Most már érdeklődéssel vártam, hogy mikor lép mellé egy munkanélküli.

A csoportosulók közül azonban nem jelentkezett a „milliomos” megmentő munkanélküli. Csak a tömeg maradt emberre. Vártam, hogy legálabb aranytalálékot szórjon a tömeg közé, de csak leírhatatlan szavakat osztogatott.

Nem emlékszem, kinek a számlájára... Hirtelen a Horia utca sarkán megismétlődik az eset. A kupola egyik oszlopa kirugott kebeléből egy téglát, bizonyára munkanélkülit és milliomost pillantott meg a főtérre. Na, ezt még megnézem, — gondoltam — de figyelmeztetlek, hogy ne merészkedj közel, mert ha a kupola megharagszik, mérgező levelet magát a mélybe.

Azóta, bevallom, féltékeny tekintet a kupolára és a Dunarea vendéglő előtt csak pánccelernyővel közelkedem, mert közben kiderítettem, hogy nem a munkanélküli csinyteléséről volt szó, hanem egészen másról. Amikor írni kezdtem, úgy gondoltam, hogy elárulom a városi néptanácsnak, meg az ILLA-nak, hogy a közlekedés az említett helyeken életveszélyes és javasolom, hogy haladéktalanul tegyenek óvintézkedéseket. De most arra gondolok, hogy nem szép dolog árulkodni. Nem is mondom én egy szót sem. Tartom a régi közmondást: ne szólj szám, nem fáj fejem.

A ma csodája: A BÉKÉS ATOM

A szovjet tudósok képességeit legjavát adják ahhoz, hogy az atommag erejét a mindennapi élet megszépítésének és megkönnyítésének szolgálatába állítsák. Ebbe a hihetetlenül érdekes tudományos munkába ad bepillantást M. Popovszkij és V. Reut riportja a Lityerturnaja Gazeta-ban.

Melyik háziasszony nem bosszankodott még azért, mert az élelmiszerben tárolt burgonya tavaszra kicsirázott? Tavaly ismeretessé vált, hogy ezen rádióaktív sugárzással segíteni lehet. Igen ám, de nem ártalmas az ilyen burgonya az egészségre? Mit állapítottak meg a tudósok az elmúlt esztendőben?

— Sok talányra megfélelek, — válaszolja az újságíróknak Lev Melickij, a mezőgazdasági tudományok doktora. — Figyelemmel kísérték a besugárzott burgonya biológiaiát, megállapították, hogy az ilyen burgonya élelmi teljesen ártalmatlan, sőt célszerű berendezést is szerkesztettek ehhez a kezeléshez. Nézzék csak, itt van.

S a tudós bekapcsolta a modellt. A felső szinten két futószalagon szaladtak a gumók. Ahhoz, hogy az alsó szintre lekerülhessenek, tartályon kellett keresztülhaladniuk, s annak csőveiben a rádióaktív kobalt megadta nekik a szükséges mennyiségű besugárzást.

— Az így kezelt burgonyát hónapokon keresztül tarthatják szobahőmérsékleten, — magyarázta Melickij — s nem csirázik ki. Néhány ilyen berendezést feldolgozhatja a moszkvaiak egész étburgonya-szükségletét. Már készülnek a prototípusok.

Tíz nap nyereség

A tudós ezután a város másik végébe, a biokémiai intézet melegházába vitte a riportereket. A ládákban zöld növények, illetve az egyikben csak föld látszik, a növényzet minden jele nélkül. A nagy adag besugárzásnak kitett gumókat már rég elültették, s nem hajtanak ki. A mellette levő ládában apró növények nyúlnak a fény felé: a közönségesen tárolt burgonya hajtásai. A következőben buján zöldel bökör. Hát ez mi? Szintén burgonya, de ennek gumóit a rádióaktív kobalt kismennyiségű sugara irték.

— Ha csak tíz nappal sikerül ilyen módon meggyorsítani a burgonya beérését — bucsuzott Melickij — úgy szárazabb időszakban szedhetik a gumókat, s ezek nincsenek kitéve az eső és könnyű fagyok káros hatásának. Az idén már kint a földeken végzik az első kísérleteket az ilyen kis sugáradaggal kezelt növényekkel.

Sebészet — kés nélkül

Nehéz műtét... Az orvos agyda-ganát kivágására készül. De késnek, vésőnek és az agyműtét többi jellegzetes műszerének nyoma sincs. Ehelyett a sebész különleges készülék segítségével láthatatlan sugarak ára-

datát irányítja a beteg agyára. A sugárkés megsemmisíti az agyda-ganát anélkül, hogy a koponyacsontokat megbontanák. Nem marad utána seb, s ami a legfontosabb: a beteg nem szenved.

Ez nem a képzelet játéka, az új orvosi műszer már megvan és a biológiai intézet rádiobiológiai laboratóriumában nagyszabású kutatómunkát végeztek vele.

— Mielőtt átadnánk az idegsebésznek, — mondta a két újságírónak P. Minajev, a kutatócsoport vezetője — sok-sok kísérleti állaton tanulmányoztuk és vizsgáljuk most is, hogyan hat a felsőbb idegvezetékenségre. A sugárkés — amely nem más, mint röntgensugarak, vagy a rádióaktív kobalt — 60 sugarainak irányított nyálájába, — döntő módon megváltoztatta a fiziológiai vizsgálatokat.

— De a daganat gyakran mélyen be van ágyazva az agyba. Hogyan óvják meg a sugarak ellen az egészséges részt, amelyen keresztül haladnak?

— Képzelmek maguk elé a fényzőrök halvány sugarait. Éjszaka az égre irányítva keresztvonalas helyén világos folt látható. Ugyanígy több helyről küldünk az agyba veszélytelen, gyenge sugarakat, amelyek a daganaton találkoznak, s hatásuk fokozódik.

Láthatatlan ellenőr

A nagy áthatolóképességű izotópok érdekes távlatokat nyitottak meg az úgynevezett érintéző nélküli műszerek készítéséhez. Már rengeteg rádióaktív műszert gyártottak a nagy sebességgel, magas hőmérsékleten, vagy nyomással lezajló gyártási folyamatok szabályozására, illetve a minőség ellenőrzésére olyan gépekben, ahol a régi eljárások hatástalanok, vagy célszerűtlenebbek voltak. A Szovjetunióban kötelezően gamma sugarakkal ellenőrzik, hogy üzembiztosak-e, nem anyaghibásak-e a hajótestek, gőzkazánok, hőlégsugaras hajtóművek, gázvezetékek és egyéb hegesztett szerkezetek.

„Majdnem” úgy, mint Puskin írta

„...Haladni járt hálával apóka, jónalat jött a rokkán anyóka”. (Puskin Aranyhal című meséjének mai változata)

Dávid és Góliát harca

avagy

Lanerossi-Florentina 4:0

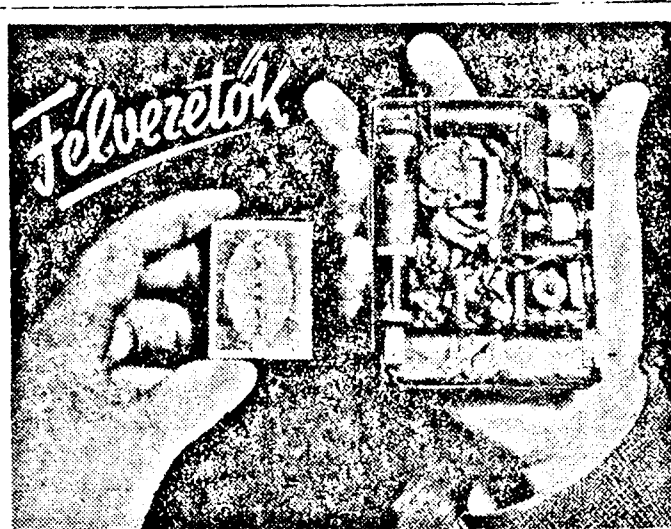
Ilyen esélyek mellett aligha sikerül a tizenkét pontos Pronosport találat.

Gyémántmező Szibériában

„Ivasencev professzor már több hónapja vezette Közép-Szibériában a gyémántkutató expedíciót, amikor egy váratlan eset felkavarta lelki nyugalmát. Egy rövid levél volt az oka hirtelen haragjának. Felszólították, hagyja abba hiábavaló kutatásait, térjen vissza állomáshelyére, hiszen a tények azt bizonyítják, pusztán fantázia csupán a fellelőse. Ivasencev ugyanis Dél-Afrika és Közép-Szibéria talajának hasonlóságából, sőt helyenkénti azonosságából arra következtetett, hogy Közép-Szibériában is gyémántlelőhelyek fordulhatnak elő.

A professzor a levelet azonnal tüzetbe vetette. A következő napon az expedíció többi tagját hazaküldte és legfőképpen munkatársával folytatott tovább utját a szibériai mezőkön. Es egy napon Ivasencev megtalálta a képzelt gyümölcsének vált híres gyémántmezőt.

Nos, mindez eddig csak regény.

Rádiókészülék — a karóra tokjában

Több mint negyed évszázaddal ezelőtt két roppant fontos, a tudományt valószínűleg forradalmasító problémának kidolgozásán kezdtek munkálkodni a földkerekség számos laboratóriumában. Egyik — az atomenergia, a másik — az úgynevezett félvezetők hasznosítása volt. A germánium, a kvarc és más kristály-„kövecskék” voltaképpen a rádióáramok szerepét — az egyenirányítást és az erősítést — töltik be, egyben rádióhullamokat gerjesztenek. Az ilyen kristályos vevőkészülékek olyan kicsinyek is lehetnek, hogy akár egy karóra tokjában is elhelyezhetők.

A félvezető-„kristályok”-ból készült egyenirányítóknak megvan az a kiváló tulajdonságuk, hogy több tízezer volt feszültségnél (például röntgenkészülékekben) ugyanúgy alkalmazható, mint a gyengeáramú készülékek: az autók — sőt zsebrádiókban is.

A szokásos vákuum-rádiókészítők élettartama viszonylag rövid. Az ilyen csövekkel működő készülékek körülbelül ötezer lámpaórát dolgozhat kifogástalanul. A mai óriáskészülékek példáján lemérhetjük, hogy mit jelent ez a gyakorlatban. Egy százlámpás készüléknek ötven óra üzemeltetés után már cserélni kell a lámpákat. Ezzel szemben a kristály-félvezetők gyakorlatilag örökéletűek, tíz- és tízezer órán át kifogástalan a működésük.

A félvezetők nagy előnye valószínűleg azt eredményezik majd, hogy a kristályok kiszorítják a lámpákat a rádió- és a televíziós vevőkészülékekből. Már vannak olyan televíziós készülékek, amelyekben — a kinezkop kivételével — egyetlen lámpa sincs. Angliában, Németországban, Hollandiában nemrég olyan képerítők berendezései jelentek meg, amelyek félvezető kristályokkal működnek s mégis jóval tökéletesebbek az eddigi típusoknál.

A szovjet tudósok alapos és eredményes munkát végeznek a kristály-félvezetők kutatásában. Különösen A. F. Joffe akadémikusnak vannak nagy érdemei ezen a téren. A szovjet ipar már tömegesen gyárt olyan kristálykészülékeket, amelyek az elemekből vagy akkumulátorokból nyert minimális áramfogyasztásnál bárhol tökéletes vételt biztosítanak.

Ezernyi lámpa helyett — apró kristályok

Az automata mérőkészülékek ma már nélkülözhetetlenek a fizikában. Itt is valószínűleg forradalmat idézett elő a félvezető-kristályok alkalmazása. Ezek az új készülékek a legkedvezőtlenebb körülmények között is tökéletesen mérnek és rögzítik például a környezet hőmérsékletét, a szél erejét, a levegő nedvességtartalmát, a fény erősségét, stb. Talán mondanunk sem kell, mennyire fontos mindez a mezőgazdaság, a meteorológia, a munkavédelem szempontjából.

Ismeretes továbbá, hogy vannak már olyan számológépek, amelyek a másodperc töredéke alatt tömördek bonyolult matematikai műveletet oldanak meg. E készülékek ma már sokszáz, sőt olykor több ezer vákuumlámpával működnek. Ha ezeket a roppant bonyolult gépeket germánium, vagy kvarckristályra állítják át, akkor egyrészt sokszorososan meghosszabbíthatják a gépek élettartamát, másrészt pedig alaposan egyszerűsíthetik szerkezetüket. De a villamosvasuti közlekedésnél, váltóáram átalakításánál is beválhatnak a félvezető kristályok.

UJDONSÁGOK...

Hordozható zongorát készített egy amerikai hangszergyár. Az összerakható, mindössze harmincnyolc kilós elektromos zongora egy bőrdobban is elfér. Hatvannegy billentyűje van, a hurokat elektron-készülék helyettesítik. Hangszínezete változtatható (zongora, hárfa, gitár, stb.). A hallgatóság hangszórón élvezheti a játékot, de a gyakorlásnál — nagyszerű ötlet a szomszédok szempontjából — fülhallgatót használnak...

Lökhajtós autót próbáltak ki a Gorkij-i gépkocsigyárban. Az első próbákat során kétszáz kilométeres óránkénti sebességet értek el vele.

„Gyémántcsatornák” a címe annak a tudományos, fantasztikus kisregénynek — szerzője I. A. Jefremov — melyben elolvashatjuk a fenti történetet.

Lehet-e a regényhős valóság, igazolhatja-e az élet Jefremov merész fantáziáját?

A. P. Burov szovjet tudós Jefremov könyvének elolvasása után expedíciót szervezett közép-szibériai gyémántmezők, Kimberley-csatornák feltárára.

Mi a Kimberley-csatorna? A gyémántkristályok a föld mélyében keletkeznek és a folyékony magmából együtt a földkéreg csatornáin keresztül a felszín felé törekednek. Amikor a magmában képződő gázok olyan erősek, hogy legyőzzék a földkéreg felső részének nyomását, kiömlenek onnan. Így keletkeznek az úgynevezett robbantási csatornák, amelyek Kimberley néven ismernek a tudósok, mivel az első ilyen csatornákat a délafrikai Kimberley város mellett találták.

1953 őszén Burov expedíciójának tagjai gyémántkristályra bukkantak egy közép-szibériai kis folyóban a Jakut Autonóm Szocialista Szovjet Köztársaságban. 1955. telére már összeállították a kristálylelőhelyekről készült geológiai térképet. Majd néhány hónapos állhatatos kutatómunka után egy reggel különös formájú földhalomra figyeltek fel az expedíció tagjai. Rövid tereptanulmányozás után az adatok kétségtelenül egybehangzóan azt mutatták: meglelték a Szovjetunió első gyémántmezőjét, a keresett Kimberley-csatornát.

Bátran mondhatjuk hát, a regényből valóság lett. S talán nem is pusztán véletlenül van szó. A merész fantázia és a tudomány: a művészs és a tudós tanulságos, megkapó találkozás az.

Érdekes statisztikák

— Az UNESCO év végi jelentéséből kitűnik, hogy az emberiség 40 százaléka irástudatlan. A legtöbb irástudatlan Afrikában van: a lakosság 80 százaléka. Ázsiában az emberek 60—64, Dél-Amerikában 40—42, Észak-Amerikában 12, Európában 9 százaléka nem tud írni-olvasni. Az európai országok közül Portugáliában található a legtöbb irástudatlan: 44 százalék.

— Ugyancsak az UNESCO évkönyve adatokat tartalmaz a népsűrűségről. Legkisebb a népsűrűség Ausztráliában, ahol minden négy zetkilométerre egy lakos jut. Kanadában 2, a Szovjetunióban 10, Indiában 124, Nyugat-Németországban 202, Belgiumban 209, Nagy-Britanniában pedig 293 az arány. A legsűrűbben lakott terület a Saarvidék: minden négyzetkilométerre 388 lakos jut.

— Mire költik pénzüket Nyugat-Németország polgárai? Erre a kérdésre a következő választ adja a statisztika: Az elmúlt 12 hónapban Nyugat-Németország lakosai 11,6 milliárd márkát adtak ki szeszes italokra. Ugyannyit költöttek ruházati cikkekre is, viszont négyszer kevesebbet a test- és az egészség ápolására.

— Edgar Hoover, az USA Szövetségi Nyomozóirodájának (FBI) igazgatója adatokat közölt a bűnözések számáról az Egyesült Államokban. 1956-ban 12 százalékkal több bűncselekmény történt, mint 1955-ben. Az elmúlt évben kétféleképpen 534.000 nagyobb bűncselekményt követtek el Amerikában. Ez az utóbbi évek legnagyobb rekordja, mivel a legkedvezőtlenebb évben, 1954-ben is 267.000-rel kevesebb bűncselekmény történt az USA-ban.

— Az ENSZ jelentést adott ki a világon élő emberek foglalkozásairól. Eszerint a legtöbb ember mezőgazdasággal foglalkozik. A mezőgazdaság különböző ágaiban több mint 1 milliárd 400 millió ember dolgozik. Ez az emberiségnek körülbelül háromötöde. Érdekes még ebben a jelentésben, hogy 1900-tól napjainkig a buza terméshozama — tudományos vívmányok segítségével — Európában 5 százalékkal, az Egyesült Államokban pedig 26 százalékkal növekedett.